

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. liepos 19 d.*

„Apeliacinis skundas — Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) — Sprendimas 2009/906/BUSP — Europos Sąjungos policijos misija (ESPM) Bosnijoje ir Hercegovinoje — Deleguotasis nacionalinis tarnautojas — Paskyrimas į pareigas šios misijos regioniniame biure — ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinis sakiny — SESV 275 straipsnio pirma pastraipa — Ieškinys dėl panaikinimo ir žalos atlyginimo — Europos Sąjungos teismų jurisdikcija — SESV 263, 268 straipsniai ir 340 straipsnio antra pastraipa“

Byloje C-455/14 P

dėl 2014 m. rugsėjo 29 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

H, gyvenanti Katanijoje (Italija), atstovaujama advokato M. Velardo,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai A. Vitro ir F. Naert,

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Erlbacher, G. Gattinara ir J.-P. Keppenne, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Europos Sąjungos policijos misijai (ESPM) Bosnijoje ir Hercegovinoje, įsteigtai Sarajeve (Bosnija ir Hercegovina),

atsakovėms pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz ir C. Lycourgos, teisėjai A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, M. Berger, K. Jürimäe, M. Vilaras ir E. Regan (pranešėjas),

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. sausio 18 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2016 m. balandžio 7 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo apeliaciniu skundu H prašo panaikinti 2014 m. liepos 10 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *H / Taryba ir kt.* (T-271/10, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:702, toliau – skundžiama nutartis), kuria jis atmetė jos ieškinį, kuriuo siekiama, pirma, kad būtų panaikintas 2010 m. balandžio 7 d. Europos Sąjungos policijos misijos (toliau – ESPM) personalo vadovo pasirašytas sprendimas paskirti ieškovę į „Criminal Justice Adviser – Prosecutor“ pareigas Banya Lukos (Bosnija ir Hercegovina) regioniniame biure ir prireikus būtų panaikintas šios misijos vadovo, nurodyto 2009 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimo 2009/906/BUSP dėl ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje (OL L 322, 2009, p. 22) 6 straipsnyje, pasirašytas 2010 m. balandžio 30 d. sprendimas, kuriuo patvirtintas 2010 m. balandžio 7 d. sprendimas, ir, antra, kad Taryba, Europos Komisija ir ESPM atlygintų žalą.

Teisinis pagrindas

- 2 Pagal 2002 m. kovo 11 d. Tarybos bendrųjų veiksmų 2002/210/BUSP dėl Europos Sąjungos policijos misijos (OL L 322, 2002, p. 22; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 278) 1 straipsnio 1 dalį ESPM įsteigta siekiant užtikrinti Jungtinių Tautų tarptautinių policijos specialios paskirties pajėgų pakeitimą Bosnijoje ir Hercegovinoje.
- 3 Remiantis ESS 28 straipsniu ir 43 straipsnio 2 dalimi, ESPM veikla buvo pratęsta kelis kartus, iš jų paskutinį kartą Sprendimu 2009/906 iki 2011 m. gruodžio 31 d.

- 4 Šio sprendimo 2 straipsnio „Misijos apibūdinimas“ pirmoje pastraipoje numatyta:

„ESPM, kuri yra platesnio užmojo įtvirtinti teisinę valstybę Bosnijoje ir Hercegovinoje bei regione dalis, išlaiko dalį anksčiau turėtų pajėgumų policijos reformos ir atskaitomybės srityse, tačiau visų pirma teikia paramą atitinkamoms Bosnijos ir Hercegovinos teisės saugos įstaigoms kovoje su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija, ypatingą dėmesį skirdama valstybės lygio teisės saugos įstaigoms, policijos ir prokuratūros sąveikos stiprinimui bei regioniniam ir tarptautiniam bendradarbiavimui.“

- 5 Minėto sprendimo 4 straipsnio „Misijos struktūra“ 1 dalyje numatyta:

„ESPM struktūra yra tokia:

- a) pagrindinė būstinė Sarajeve, kurią sudaro misijos vadovas ir Operacijų plane (toliau – OPLAN) numatytas personalas;
- b) keturi regioniniai biurai Sarajeve, Bania Lukoje, Mostare ir Tuzloje;

<...>“

- 6 To paties sprendimo 5 straipsnio „Civilinės operacijos vadovas“ 2–4 dalyse numatyta:

„2. Civilinės operacijos vadovas, kurio politinę kontrolę vykdo ir kurio veiklos strategiją nustato Politinis ir saugumo komitetas (toliau – PSK) bendrai vadovaujant Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai [toliau – vyriausysis įgaliotinis], strateginiu lygiu vadovauja ESPM ir vykdo jos kontrolę.

3. Civilinės operacijos vadas užtikrina tinkamą ir veiksmingą Tarybos sprendimų ir PSK sprendimų įgyvendinimą, įskaitant strateginiu lygiu reikiamų nurodymų misijos vadovui davimą, pastarąjį konsultuodamas bei teikdamas jam techninę pagalbą.

4. Visi komandiruoti darbuotojai lieka visiškai pavaldūs siunčiančiosios valstybės nacionalinėms valdžios institucijoms ar atitinkamai ES institucijai. Nacionalinės valdžios institucijos perduoda savo personalo, grupių ir padalinių operacinį valdymą (toliau – OPCODE) civilinės operacijos vadui.“

7 Sprendimo 2009/906 6 straipsnyje „Misijos vadovas“ 1–5 dalyse numatyta:

„1. Misijos vadovas yra atsakingas už ESPM, jai vadovauja ir vykdo jos kontrolę veiksmų vietoje.

2. Misijos vadovas vadovauja civilinės operacijos vado paskirtiems prisidedančiųjų valstybių personalui, grupėms ir padaliniams, juos kontroliuoja, taip pat prisiima administracinę ir logistinę atsakomybę, be kita ko, už misijai suteiktą turtą, išteklius ir informaciją.

3. Misijos vadovas teikia nurodymus visam ESPM personalui dėl veiksmingo ESPM vykdymo veiksmų vietoje, būdamas atsakingas už ESPM koordinavimą bei kasdienį administravimą, laikydamasis civilinės operacijos vado nurodymų strateginiu lygiu.

4. Misijos vadovas yra atsakingas už ESPM biudžeto vykdymą. Šiuo tikslu misijos vadovas pasirašo sutartį su Komisija.

5. Misijos vadovas yra atsakingas už personalo drausmės kontrolę. Komandiruotam personalui drausmines priemones taiko atitinkama nacionalinė ar ES institucija.“

8 Šio sprendimo 7 straipsnyje „ESPM personalas“ numatyta:

„<...>

2. ESPM personalą sudaro visų pirma valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijų komandiruoti darbuotojai. Kiekviena valstybė narė ar ES institucija padengia išlaidas, susijusias su visais jų komandiruotais darbuotojais, įskaitant kelionės į dislokavimo vietą bei grįžimo iš jos išlaidas, atlyginimus, sveikatos draudimą ir išmokas, išskyrus taikomus dienpinigius ir išmokas dėl sunkumų bei rizikos.

3. Jeigu valstybių narių komandiruoti darbuotojai reikiamų funkcijų įvykdyti negali, ESPM prireikus gali pagal sutartį įdarbinti tarptautinius civilius darbuotojus ir vietos darbuotojus. <...>

4. Visi darbuotojai laikosi misijos specialių minimalių veikimo saugumo standartų ir misijos saugumo plano, kuriuo remiama Europos Sąjungos saugumo veiksmų vietoje politika. Siekdami apsaugoti Europos Sąjungos įslaptintą informaciją, kuri personalui yra patikėta vykdant pareigas, visi personalo nariai laikosi saugumo principų ir būtinausių standartų, nustatytų 2001 m. kovo 19 d. Tarybos sprendimu 2001/264/EB dėl Tarybos saugumo nuostatų patvirtinimo [OL L 101, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 263] <...>“

9 Šio sprendimo 8 straipsnio „ESPM ir jos personalo statusas“ 2 dalis suformuluota taip:

„Valstybė ar ES institucija, komandiravusi personalo narį, yra atsakinga už bet kurias su komandiruote susijusias darbuotojo pretenzijas ar pretenzijas dėl darbuotojo. Atitinkama valstybė ar ES institucija yra atsakinga už ieškinio iškelimą komandiruotam asmeniui.“

- 10 Pagal to paties sprendimo 9 straipsnį „Pavaldumo tvarka“:
- „1. ESPM struktūra turi vieningą pavaldumo tvarką, būdingą krizių valdymo operacijai.
 2. ESPM misijos politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas jai Tarybos atsakomybe pavedami PSK.
 3. Civilinės operacijos vadovas, kurio politinę kontrolę vykdo ir kurio veiklos strategiją nustato PSK, bendrai vadovaujant Vyriausiajam įgaliotiniui, yra ESPM vadovas strateginiu lygiu ir vykdydamas šias pareigas duoda nurodymus misijos vadovui, teikia jam konsultacijas ir techninę paramą.
- <...>
5. Misijos vadovas vadovauja ESPM ir vykdo jos kontrolę veiksmų vietoje bei yra tiesiogiai pavaldus civilinės operacijos vadui.“
- 11 Sprendimo 2009/906 10 straipsnio „Politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas“ 1 dalyje įtvirtinta:
- „ESPM politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas Tarybos atsakomybe pavedami PSK. Taryba įgalioja PSK priimti atitinkamus sprendimus pagal Sutarties 38 straipsnio trečią pastraipą. Šis įgaliojimas apima įgaliojimus Vyriausiojo įgaliotinio siūlymu skirti misijos vadovą bei iš dalies keisti [operacijos koncepciją] ir [operacijos planą]. Tarybai paliekami įgaliojimai spręsti dėl ESPM tikslų ir jos nutraukimo.“
- 12 Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų, nustatytų 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentu (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatančiu Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk. 2 t., p. 5), iš dalies pakeistu 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1080/2010 (OL L 311, 2010, p. 1; ir klaidų ištaisymas OL L 144, 2012, p. 48) (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai), 91 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „[b]et kuris Sąjungos ir asmens, kuriam taikomi šie Tarnybos nuostatai, ginčas dėl tokio asmens nenaudai priimto akto <...> teisėtumo priklauso Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai“.

Ginčo aplinkybės ir ginčijami sprendimai

- 13 H yra italė teisėja, 2008 m. spalio 16 d. Italijos teisingumo ministro dekretu deleguota į ESPM Sarajeve (Bosnija ir Hercegovina) eiti „Criminal Justice Unit Adviser“ pareigas nuo 2008 m. lapkričio 14 d.
- 14 2009 m. balandžio 7 d. minėto ministro dekretu apeliančės delegavimo laikotarpis buvo pratęstas iki 2009 m. gruodžio 31 d., kad ji eitų „Chief Legal Officer“ pareigas. 2009 m. gruodžio 9 d. to paties ministro dekretu apeliančės delegavimo laikotarpis buvo pratęstas iki 2010 m. gruodžio 31 d., kad ji eitų tas pačias pareigas.
- 15 2010 m. balandžio 7 d. sprendimu, kurį pasirašė ESPM personalo vadovas, apeliančė dėl operatyvinių priežasčių nuo 2010 m. balandžio 19 d. paskirta į „Criminal Justice Adviser – Prosecutor“ pareigas Bania Lukos (Bosnija ir Hercegovina) regioniniame biure.
- 16 Gavusi 2010 m. balandžio 7 d. sprendimą apeliančė jį apskundė Italijos valdžios institucijoms.
- 17 2010 m. balandžio 15 d. laišku Italijos Respublikos nuolatinės atstovybės prie Europos Sąjungos pareigūnas apeliančiai pranešė, kad 2010 m. balandžio 7 d. sprendimas sustabdytas.

- 18 Sprendimo 2009/906 6 straipsnyje nurodytas misijos vadovas pasirašė 2010 m. balandžio 30 d. sprendimą; šiame sprendime atsakyta į apeliantės skundą ir patvirtintas 2010 m. balandžio 7 d. sprendimas (toliau, kai apie juos kalbama kartu, – ginčijami sprendimai). Šiame sprendime misijos vadovas tiksliau nurodė, kad jis pats priėmė 2010 m. balandžio 7 d. sprendimą ir kad apeliantės paskyrimo operatyvinė priežastis pagrįsta būtinybe gauti patarimų baudžiamosios teisės srityje Banja Lukos biure.
- 19 2010 m. birželio 4 d. apeliantė *Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija) pareiškė ieškinį ESPM dėl 2010 m. balandžio 7 d. sprendimo panaikinimo ir patirtos žalos atlyginimo. Per Teisingumo Teismo posėdį apeliantė informavo, kad ši byla tebenagrinėjama. Be to, apeliantė šiam Italijos teismui pateikė prašymą sustabdyti šio sprendimo vykdymą.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

- 20 Pareiškimu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2010 m. birželio 16 d., ieškovė pareiškė ieškinį dėl ginčijamų sprendimų panaikinimo ir žalos atlyginimo.
- 21 Atskirais dokumentais Taryba ir Komisija, remdamosi tuo metu galiojusio Bendrojo Teismo procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, iš esmės nurodžiusios, kad ginčijami sprendimai yra operatyvūs veiksmai, kurių buvo nuspręsta imtis bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje, todėl Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti jam pateikto ieškiniu, atsižvelgiant į ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį ir SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą.
- 22 Ieškovė prašė atmesti abu nepriimtinumu grindžiamus prieštaravimus ir rėmėsi tuo, kad ginčijami sprendimai nėra politiniai arba strateginiai aktai, susiję su BUSP, ir jeigu Bendrasis Teismas neturėtų jurisdikcijos, jai būtų užkirstas kelias pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą, nes nacionalinis teismas minėtų sprendimų negalėtų nei panaikinti, nei nurodyti Sąjungos institucijoms atlyginti jų padarytą žalą.
- 23 Skundžiamoje nutartyje Bendrasis Teismas, konstatavęs, kad jis neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškiniu, atmetė jį kaip nepriimtina.

Šalių reikalavimai

- 24 Apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą nutartį, kiek Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį kaip nepriimtina,
 - grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą, ir
 - priteisti iš atsakovių pirmojoje instancijoje bylinėjimosi išlaidas.
- 25 Taryba Teisingumo Teismo prašo:
 - atmesti apeliacinį skundą,
 - pakeisti motyvus, susijusius su įgaliojimų delegavimu, ir
 - priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

26 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą nutartį,
- atmesti ieškinį kaip nepriimtina,
- tuo atveju, jei nebūtų patenkinti ankstesni reikalavimai, atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtina tiek, kiek jis susijęs su Komisija, ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą, ir
- priteisti iš apeliančios bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

27 Savo apeliaciniam skundui pagrįsti apeliančė nurodo du pagrindus. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas susijęs su tuo metu, kai buvo priimta skundžiama nutartis, galiojusios redakcijos Bendrojo Teismo procedūros reglamento 114 straipsnio ir teisės į gynybą pažeidimu. Antrasis apeliacinio skundo pagrindas susijęs su tuo, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai pripažino, kad jis neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl ieškinio.

Šalių argumentai

- 28 Apeliacinio skundo antrojo pagrindo, kuri reikia nagrinėti pirmiausia, pirmoje dalyje apeliančė kaltina Bendrąjį Teismą konstatavus, kad ginčijami sprendimai nepriklauso jo jurisdikcijai pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį, taip pat SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą, o antroje dalyje – tuo, kad šie sprendimai buvo priskirti nacionalinėms valdžios institucijoms.
- 29 Kiek tai susiję su šio apeliacinio skundo pirma dalimi, pažymėtina, kad apeliančė nurodo, kad ginčijami sprendimai yra paprasti administraciniai aktai dėl personalo paskyrimo, taigi priskirtini kasdienei ESPM operacijų Bosnijoje Hercegovinoje įgyvendinimo sričiai. Su BUSP susijusiais aktais pripažintini tik Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos aktai, numatyti ESS 25 straipsnyje, priimti pagal ESS 31 straipsnyje numatytą procedūrą.
- 30 Be to, apeliančės nuomone, Sąjungos teismo jurisdikcija nagrinėti ginčijamų sprendimų teisėtumą pagrįsta SESV 215 straipsnio ir 275 straipsnio antros pastraipos tekstu, taip pat šiomis nuostatomis, pagal kurias Teisingumo Teismo jurisdikcijai priskirtina kontroliuoti sprendimų, kuriais fiziniams arba juridiniams asmenims nustatomos ribojamosios priemonės, teisėtumą, siekiamais tikslais. Kadangi ginčijami sprendimai nagrinėjamu atveju turėjo šiam asmeniui teisinių padarinių, teismas gali atlikti jų kontrolę, vadovaujantis 2008 m. spalio 8 d. Bendrojo Teismo sprendimu *Sogelma / AER* (T-411/06, EU:T:2008:419).
- 31 Komisija, remdamasi 2007 m. vasario 27 d. Sprendimu *Segi ir kt. / Taryba* (C-355/04 P, EU:C:2007:116, 51–54 punktai) ir 2014 m. birželio 24 d. Sprendimu *Parlamentas / Taryba* (C-658/11, EB:C:2014:2025, 70 punktas), teigia, kad ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinis sakinyss ir SESV 275 straipsnio pirma pastraipa nereiškia, kad bet kuris aktas, priimtas BUSP srityje, automatiškai nepriskirtinas Sąjungos teismo jurisdikcijai. Kadangi Teisingumo Teismo jurisdikcijos ribojimas BUSP srityje yra ESS 19 straipsnyje numatytos bendrosios jurisdikcijos taisyklės išimtis, ji aiškintina griežtai. Bendrojo Teismo aiškinimas, kad jis neturi jurisdikcijos vien todėl, kad ginčijami sprendimai buvo priimti organo, įsteigto pagal aktą, priimtą vadovaujantis ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriumi, prieštarauja minėtų Sutarčių nuostatų tekstui, bendrai sistemai ir tikslams.

- 32 Iš tikrųjų, Komisijos nuomone, Sąjungos institucijoms gali tekti priimti aktus arba imtis ar nesiimti veiksmų, kurie, nors ir atliekami BUSP kontekste, kaip antai aktai, kuriais formuojama užsienio politika, nesusiję su BUSP vykdymu. Sutarčių rengėjai siekė nepriskirti Teisingumo Teismo jurisdikcijai vien pastarųjų aktų. Taigi, pagal Sutartimis numatytą sistemą aktai, kuriais formuojama užsienio politika, atskiriami nuo įgyvendinimo aktų, kurie priimami pirmųjų pagrindu. Net jeigu pastarieji aktai priimami ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriaus pagrindu, su jais susijusi Teisingumo Teismo jurisdikcija išplaukia iš SESV 263 straipsnyje numatytų bendrųjų taisyklių, nors tiesiogiai tai neįtvirtinta.
- 33 Be to, Komisija pažymi, kad teleologinis Sutarčių, kuriomis reikalaujama užtikrinti pagrindines teises, aiškinimas lemia tai, kad žodžių junginys „tam tikrų sprendimų, nurodytų SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje“ turi būti aiškinamas kaip reiškiantis bet kurį Sąjungos institucijos dėl asmens priimtą aktą, dėl kurio šiam asmeniui atsiranda teisinių padarinių, galinčių pažeisti šio asmens pagrindines teises.
- 34 Todėl Komisija siūlo ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį ir SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą aiškinti dviem būdais, dėl kurių gaunami iš dalies skirtingi rezultatai, kalbant apie Sąjungos teismo jurisdikciją: pirmasis būdas – nagrinėjant ginčijamo akto, veiksmo ar neveikimo turinį, o antrasis – remiantis Sąjungos teisme nurodytais pagrindais. Taikydamas pirmąjį aiškinimo būdą Teisingumo Teismas turėtų konstatuoti, kad Sąjungos teismas neturi jurisdikcijos spręsti šios bylos, kiek ginčijami sprendimai yra BUSP srities operatyvinio pobūdžio aktai, dėl kurių apeliantei neatsiranda teisinių padarinių, dėl kurių jie gali būti nesuderinami su pagrindinėmis teisėmis. Remiantis antruoju aiškinimo būdu reikėtų nagrinėti pirmoje instancijoje pateiktus ieškinio pagrindus. Jeigu Teisingumo Teismas pritartų šiam aiškinimo būdai, jis turėtų iš dalies atmesti ieškinį kaip nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti šios ieškinio dalies, o dėl likusios dalies gražinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą, arba priimti sprendimą dėl jos priimtumo ir dėl jos esmės.
- 35 Taryba prašo apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmą dalį atmesti. Jos nuomone, pirmiausia BUSP aktams taikoma Sąjungos teismo jurisdikcijos išimtis pagal SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą apima visas sutarties nuostatas, susijusias su BUSP sritimi, ir visus „jų pagrindu priimt[us]“ aktus. Ši išimtis taip pat taikytina veiksmams, kuriais įgyvendinama „BUSP misija“. Iš tikrųjų ESS 24 straipsnio 1 dalis ir SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą apima ne tik Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos veiklą, bet ir vyriausiojo įgaliojimo bei valstybių narių veiklą įgyvendinant BUSP.
- 36 Be to, Taryba teigia, kad „ribojamųjų priemonių“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, nereiktų aiškinti plačiai. Iš tikrųjų ši sąvoka taikytina išimtinai Sąjungos nustatomų sankcijų politikoje. Be to, šioje nuostatoje vartojami žodžiai suprantami siauriau nei SESV 263 straipsnyje numatyti aktai, „galin[ys] turėti teisinių padarinių“. Šiuo atžvilgiu negalima taikyti jokios analogijos, palyginti su 2008 m. spalio 8 d. Sprendimu *Sogelma / AER* (T-411/06, EU:T:2008:419, 33–57 punktai), turint omenyje, kad, pirma, byla, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, susijusi su „Bendrijos“ organui pareikštu ieškiniu buvusio pirmojo ramsčio srityje, o ne dėl su BUSP susijusio sprendimo ir, antra, priešingai nei organas minėtoje byloje, ESPM neturi teisinio subjektiškumo.
- 37 Galiausiai dėl ginčijamų sprendimų pobūdžio pažymėtina, kad, Tarybos nuomone, jie priskirtini operatyviniams sprendimams dėl saugumo ir gynybos politikos, nepriskirtiniems Sąjungos teismų jurisdikcijai. Iš tikrųjų sudėtingomis aplinkybėmis vykdant krizių valdymo užduotį prokuroro skyrimas į kitą vietą negalėtų būti pripažintas grynai administraciniu sprendimu. Šiuo aspektu pažymėtina, jog aplinkybė, kad toks sprendimas gali būti pripažintas „kasdienio administravimo“ aktu, nereiškia, kad jis yra grynai administracinis, nes kasdienio administravimo srities sprendimai apima daugumą operatyvinių sprendimų, kaip antai, be kita ko, tuos, kuriais siekiama nustatyti intervencijos vietą ir sąlygas.

38 Taryba papildomai nurodo, kad nors ginčijamuose sprendimuose yra administracinio pobūdžio elementų, jų negalima atskirti nuo operatyvinių elementų. Iš tikrųjų, sąvokos „bet kurias su komanduote susijusias darbuotojo pretenzijas“, nurodytos Sprendimo 2009/906 8 straipsnyje, negalima aiškinti siaurai ir atskirti sprendimo paskirti į kitą vietą nuo jo įgyvendinimo sutartimi. Priešingai, iš šio sprendimo 6 straipsnio 5 dalies, kurioje numatyta, kad deleguotajam personalui drausmines priemonės taiko atitinkama kilmės administracinė institucija, matyti, kad sprendimai dėl paskyrimo į kitą vietą įgyvendinimo sąlygų priskirtini valstybių narių kompetencijai.

Teisingumo Teismo vertinimas

39 Primintina, kad remiantis ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniu sakiniu ir SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą Teisingumo Teismas iš esmės neturi jurisdikcijos dėl nuostatų, susijusių su BUSP, ir jais remiantis priimtų aktų (2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 69 punktas ir 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elitaliana / Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 41 punktas).

40 Tačiau minėtomis nuostatomis įtvirtinama bendrosios jurisdikcijos, kuri ESS 19 straipsniu suteikta Teisingumo Teismui, kad šis galėtų užtikrinti, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės, taisyklės išimtis, todėl šios normos turi būti aiškinamos siaurai (2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 70 punktas ir 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elitaliana / Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 42 punktas).

41 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad, kaip matyti tiek iš ESS 2 straipsnio, esančio ES sutarties bendrosiose nuostatose, tiek iš ESS 21 straipsnio, susijusio su Sąjungos išorės veiksmais, į kurią daroma nuoroda ESS 23 straipsnyje, susijusiame su BUSP, Sąjunga grindžiama, be kita ko, lygybės ir teisinės valstybės vertybėmis (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2007 m. vasario 27 d. Sprendimo *Segi ir kt./Taryba*, C-355/04 P, EU:C:2007:116, 51 punktą, taip pat 2014 m. gruodžio 18 d. Nuomonės 2/13, EU:C:2014:2454, 168 ir 169 punktus). Pats veiksmingos teisminės kontrolės egzistavimas, skirtas Sąjungos teisės nuostatų laikymuisi užtikrinti, neatsiejamas nuo teisinės valstybės egzistavimo (žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 95 punktą ir ten nurodytą teismo praktiką).

42 Nagrinėjamu atveju konstatuotina, kad ginčijami sprendimai susiję su BUSP. Iš tikrųjų šie sprendimai, priimti ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje misijos vadovo remiantis ESS 28 straipsniu ir 43 straipsnio 2 dalimi, kuriuose numatyta paskirti į kitas pareigas ir įkurti etatą šios misijos regioniniame biure, susiję su BUSP srityje Sąjungos numatyta ir vykdoma operatyvine veikla, kuria iš esmės siekiama, kaip matyti iš Sprendimo 2009/906 2 straipsnio pirmos pastraipos, teikti paramą atitinkamoms Bosnijos ir Hercegovinos teisėsaugos įstaigoms kovoje su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija.

43 Tačiau ši aplinkybė nebūtinai reiškia, kad Sąjungos teismas neturi jurisdikcijos (2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 69–74 punktai ir 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elitaliana / Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 43–50 punktai).

44 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad, kaip pati Taryba nurodė per posėdį Teisingumo Teisme, pagal SESV 270 straipsnį Sąjungos teismų jurisdikcijai priklauso nagrinėti ieškinius, pareikštus į ESPM deleguotų Sąjungos tarnautojų. Iš tiesų minėtų tarnautojų delegavimo į ESPM laikotarpiu jiems lieka taikytini Pareigūnų tarnybos nuostatai, taigi, kaip numatyta šių nuostatų 91 punkte, jie priklauso Sąjungos teismo jurisdikcijai.

45 Akivaizdu, kaip matyti iš Sprendimo 2009/906, kad valstybių narių į ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje deleguoti tarnautojai ir į jas deleguoti Sąjungos institucijų pareigūnai dėl įvairių aspektų nėra panašioje arba tapačioje situacijoje.

- 46 Konkrečiai kalbant, valstybių narių deleguoti tarnautojai pagal šio sprendimo 5 straipsnio 4 dalies pirmą sakinį lieka visiškai pavaldūs jų nacionalinėms valdžios institucijoms, o Sąjungos institucijų deleguoti tarnautojai pagal šią nuostatą pavaldūs pastarosiomis.
- 47 Be to, iš minėto sprendimo 6 straipsnio 5 dalies matyti, kad drausminių priemonių taikymas valstybių narių deleguotiems tarnautojams priskirtas nacionalinių valdžios institucijų kompetencijai, o tokių pačių priemonių taikymas Sąjungos institucijų deleguotiems pareigūnams priskirtas šioms institucijoms.
- 48 Pagal to paties sprendimo 7 straipsnio 2 dalį valstybės narės taip pat turi padengti išlaidas, susijusias su visais jų deleguotais tarnautojais, įskaitant kelionės į dislokavimo vietą ir grįžimo iš jos išlaidas, atlyginimus, sveikatos draudimą ir tam tikras išmokas, o Sąjungos institucijos savo ruožtu atsakingos už tų pačių išlaidų padengimą tuo atveju, kai jos susijusios su jų pačių deleguotais pareigūnais.
- 49 Be to, pagal Sprendimo 2009/906 8 straipsnio 2 dalį valstybių narių valdžios institucijos yra atsakingos už bet kurias su delegavimu susijusias jų deleguoto tarnautojo pretenzijas ar pretenzijas dėl tokio tarnautojo, o Sąjungos institucijos atsakingos už tokias jų deleguotų pareigūnų pretenzijas ar pretenzijas dėl tokių pareigūnų.
- 50 Tačiau konstatuotina, kad iš šio sprendimo nuostatų taip pat matyti, kad valstybių narių deleguotiems tarnautojams ir Sąjungos institucijų deleguotiems pareigūnams taikytinos tos pačios taisyklės, susijusios su jų pareigų vykdymu operacijų srityje.
- 51 Iš tikrųjų pagal minėto sprendimo 5 straipsnio 4 dalies antrą sakinį nacionalinės valdžios institucijos perduoda savo personalo, grupių ir padalinių operacinį valdymą civilinės operacijos vadui, kuris, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, strateginiu lygiu vadovauja ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje ir vykdo jos kontrolę, taip pat eidamas šias pareigas, kaip numatyta minėto straipsnio 3 dalyje ir to paties sprendimo 9 straipsnio 3 dalyje, konsultuoja misijos vadovą.
- 52 Be to, pastarasis, kaip matyti iš Sprendimo 2009/906 6 straipsnio 1–3 dalių ir 9 straipsnio 5 dalies, kaip atsakingas už šią ESPM „operacijų vietoje“, jai vadovauja ir vykdo minėtos misijos, be kita ko, civilinės operacijos vado paskirtų „prisidedančiųjų valstybių“ personalo, grupių ir padalinių kontrolę, nes minėtas misijos vadovas, be kita ko, įpareigotas užtikrinti ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje koordinavimą ir kasdienį administravimą, teikia nurodymus „visam“ personalui dėl veiksmingo šios misijos vykdymo veiksmų vietoje.
- 53 Kaip taip pat matyti iš šio sprendimo 7 straipsnio 4 dalies, visas personalas laikosi minėtos misijos specialių minimalių veikimo saugumo standartų ir misijos saugumo plano, kuriuo remiama Sąjungos saugumo veiksmų „vietoje“ politika.
- 54 Taigi, nors šios misijos kompetentingų institucijų priimtiems sprendimams dėl valstybių narių ir Sąjungos institucijų į ją deleguotų žmogiškųjų resursų paskyrimo į operacijų vietą užduotims atlikti būdingas su BUSP susijęs operatyvumo aspektas, pagal savo esmę jie taip pat yra personalo valdymo aktai, kaip ir bet kurie kiti panašūs Sąjungos institucijų įgyvendinant savo kompetencijas priimti sprendimai.
- 55 Šiomis sąlygomis negali būti teigiama, kad išimtinis Teisingumo Teismo jurisdikcijos apribojimas, numatytas ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniame sakinyje ir SESV 275 straipsnio pirmoje pastraipoje, yra toks platus, kad Teisingumo Teismas neturi kompetencijos kontroliuoti personalo valdymo aktų dėl valstybių narių deleguotų tarnautojų, kurių dalykas – patenkinti misijos poreikius operacijų vietoje, nors Sąjungos teismas bet kuriuo atveju turi kompetenciją kontroliuoti tokius aktus, kai jie susiję su Sąjungos institucijų komandiruotais tarnautojais (pagal analogiją žr. 2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 73 punktą ir 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elitaliana / Eulex Kosovo*, C-439/13 P, EU:C:2015:753, 49 punktą).

- 56 Tokį aiškinimą patvirtina ir Teisingumo Teismui suteikta jurisdikcija priimti sprendimus dėl ieškinių, kuriuos, pirma, pagal 2015 m. spalio 12 d. Tarybos sprendimo (BUSP) 2015/1835, kuriuo apibrėžiamas Europos gynybos agentūros statusas, būstinė ir veiklos nuostatai (OL L 266, 2015, p. 55), 11 straipsnio 3 dalies b punktą ir 6 dalį pareiškia į šią agentūrą deleguoti nacionaliniai ekspertai ir, antra, pagal 2011 m. kovo 23 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai sprendimo 2012/C 12/04, kuriuo nustatomos taisyklės, taikytinos į Europos išorės veiksmų tarnybą komandiruotiems nacionaliniams ekspertams (OL C 12, 2012, p. 8), 42 straipsnio 1 dalį pareiškia į šią tarnybą deleguoti nacionaliniai ekspertai.
- 57 Dėl bet kurio kito aiškinimo tuo atveju, kai tas pats su operacijomis „vietoje“ susijęs personalo valdymo aktas būtų taikytinas tiek valstybių narių, tiek Sąjungos institucijų deleguotiems tarnautojams, dėl pirmųjų priimtas sprendimas galėtų būti nesuderinamas su dėl antrųjų Sąjungos teismo priimtu sprendimu.
- 58 Todėl Bendrasis Teismas, o apeliacinio skundo atveju – Teisingumo Teismas turi jurisdikciją kontroliuoti tokius aktus. Ši jurisdikcija pagrįsta atitinkamai minėtų aktų teisėtumo kontrolės atveju – SESV 263 straipsniu ir ginčų dėl deliktinės atsakomybės atveju – SESV 268 straipsniu kartu su SESV 340 straipsnio antra pastraipa, atsižvelgiant į ESS 19 straipsnio 1 dalį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį.
- 59 Nagrinėjamu atveju konstatuotina, kad ginčijami sprendimai, kiek jais apeliančė perkelta į pareigas ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje, yra personalo valdymo aktai, kurių dalykas – misijos narių paskyrimas į kitas pareigas operacijų vietoje, o ne aktai dėl klausimų, susijusių su komandiravimu, kaip tai suprantama pagal Sprendimo 2009/906 8 straipsnio 2 dalį, kaip skundžiamos nutarties 45 ir 46 punktuose nusprendė Bendrasis Teismas. Todėl šie sprendimai, nors ir buvo priimti BUSP srityje, nėra aktai, numatyti ESS 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir SESV 275 straipsnio pirmoje pastraipoje. Taigi jie priskirtini Sąjungos teismo jurisdikcijai, vadovaujantis šio sprendimo ankstesniame punkte nurodytomis ESV sutarties bendrosiomis nuostatomis.
- 60 Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai ginčijamos nutarties 58 punkte nusprendė, kad jis neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio, kuriuo apeliančė pirmoje instancijoje siekė, kad šie sprendimai būtų panaikinti ir kad būtų atlyginta žala.
- 61 Todėl apeliacinio skundo antro pagrindo pirmą dalį reikia pripažinti pagrįsta.
- 62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, remiantis vien šiuo motyvu, reikia panaikinti ginčijamą nutartį, nesant reikalo nagrinėti nei apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, nei apeliacinio skundo antro pagrindo antros dalies.

Dėl bylos grąžinimo Bendrajam Teismui

- 63 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, kai apeliacinis skundas pagrįstas, Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.
- 64 Dėl šio sprendimo 39–60 punktuose išdėstytų motyvų Tarybos ir Komisijos Bendrajame Teisme nurodyti nepriimtiniu pagrįsti prieštaravimai, kiek jie susiję su Bendrojo Teismo jurisdikcijos nagrinėti ieškinį nebuvimu, atmetini kaip nepagrįsti.
- 65 Be to, dėl Komisijos Bendrajame Teisme nurodyto ieškinio, kiek jis nukreiptas prieš ją, nepriimtiniu pagrįsto prieštaravimo konstatuotina, kad ši institucija nesusijusi su ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje pavaldumo tvarka, o ginčijami sprendimai nesusiję su ESPM biudžeto vykdymu, dėl kurio pagal

Sprendimo 2009/206 6 straipsnio 4 dalį reikalaujama, kad misijos vadovas pasirašytų sutartį su Komisija, todėl šie sprendimai jai nepriskirtini. Taigi ieškinį, kiek jis nukreiptas prieš Komisiją, reikia atmesti kaip nepriimtina.

- 66 Tačiau, kaip matyti iš Sprendimo 2009/906 10 straipsnio 1 dalies, ESPM Bosnijoje ir Hercegovinoje vadovas, priėmęs ginčijamus sprendimus, skiriamas ESS 38 straipsnyje numatyto PSK. Be to, pagal šio sprendimo 5 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 3 ir 5 dalis jis pavaldus civilinės operacijos vadui, kurio politinę kontrolę pagal minėto sprendimo 9 straipsnio 3 dalį vykdo PSK ir vyriausiasis įgaliotinis.
- 67 Tačiau, pirma, kaip matyti iš Sprendimo 2009/906 5 straipsnio 2 dalies, 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies, Tarybos atsakomybe PSK pavedami ESPM misijos politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas. Antra, pagal šio sprendimo 5 straipsnio 3 dalį civilinės operacijos vadas turi užtikrinti tiek PSK, tiek Tarybos sprendimų tinkamą bei veiksmingą įgyvendinimą.
- 68 Darytina išvada, kad ginčijami sprendimai priskirtini Tarybai, todėl ieškinys priimtinas, kiek jis nukreiptas prieš Tarybą.
- 69 Dėl klausimo, ar ginčijami sprendimai neteisėti arba ar dėl jų Sąjungai gali tekti atlyginti žalą, pažymėtina, kad, atsižvelgiant į aplinkybę, jog Sąjungos institucijos turi didelę diskreciją, turi būti nagrinėjami sudėtingi faktinių aplinkybių klausimai, kurių Bendrasis Teismas neišnagrinėjo ir kurie nebuvo aptarti Teisingumo Teisme.
- 70 Šiomis aplinkybėmis šioje bylos stadijoje sprendimas negali būti priimtas.
- 71 Todėl reikia grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl ieškinio, kiek jis nukreiptas prieš Tarybą, esmės, ir atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2014 m. liepos 10 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį H / Taryba ir kt. (T-271/10 R, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:702).**
- 2. Atmesti H ieškinį, kiek jis pareikštas Europos Komisijai ir Europos Sąjungos policijos misijai (ESPM) Bosnijoje ir Hercegovinoje, kaip nepriimtina.**
- 3. Grąžinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl ieškinio, kiek jis pareikštas Europos Sąjungos Tarybai, esmės.**
- 4. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.